

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorii în Procuratura de Circumscripție Bălți, Elena Lisnic și Lilia Selevestru, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Gordaș Valentina XXX, născută la XXX,
originară din XXX și domiciliată în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 16.02.2016 pînă la 24.05.2018;

Instanța de apel de la 14.06.2018 pînă la 17.10.2018;

Instanța de recurs de la 04.02.2019 pînă la 03.04.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediu central din 24 mai 2018, Gordaș Valentina a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani.

În temeiul art. 90¹ alin. (2) Cod penal, executarea a 2 ani din pedeapsa aplicată a fost dispusă în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, iar termenul rămas de 2 ani închisoare a fost suspendat pe o perioadă de probațiune de 2 ani, cu aplicarea obligațiilor prevăzute la art. 90 alin. (6) Cod penal.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Gordaș Valentina, acționând intenționat și din interes material, începând cu luna decembrie anul 2015, susținând că are influență asupra persoanelor publice din cadrul Inspectoratului Fiscal teritorial al municipiului Bălți, în atribuțiile cărora intră efectuarea controalelor fiscale la agenții economici. În scopul de a-i determina pe aceștia la neîndeplinirea acțiunilor în exercitarea funcției sale, exprimate prin neefectuarea în viitor a careva controale fiscale la ÎI „XXX”, administrator al căreia este XXX, acțiuni ce intră în obligațiile de serviciu a acestora, a pretins de la soțul ultimei, Dosan Victor, bani în sumă de 1 000 lei, iar la data de 21.01.2016, aproximativ la ora 11.09, în incinta magazinului alimentar a ÎI „XXX” amplasat în XXX, a primit personal de la XXX mijloacele bănești pretinse în sumă de 1 000 lei, după care fapt a fost reținuta de către colaboratorii DGT Nord al CNA a Republicii Moldova.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauza, inculpata Gordaș Valentina a atacat cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivare s-a menționat că, instanța nu a ținut cont în deplină măsură de concluziile raportului de expertiză nr.67a-2017 din 14.12.2017 în raport cu prevederile art. 23¹ Cod penal, or, inculpata nu putea să-și dea seama de acțiunile sale. Inculpata a urmat scopul nobil, rugând o sumă de bani nu pentru bunăstarea sa personală, ci pentru o persoană grav bolnavă, pentru procurarea medicamentelor. Inculpata se caracterizează pozitiv la serviciu și la locul de trai, organelor competente

ne fiind înaintate plângeri din partea vecinilor. Consideră, că instanța nu a ținut cont de starea sănătății inculpatei, care în condițiile de detenție se va înrăutăți esențial.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2018, a fost admis apelul inculpatei, casată sentința primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

Gordaș Valentina XXX a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin.(1) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilită inculpatei Gordaș Valentina s-a suspendat pe o perioadă de probațiune de 4 ani, cu condiția că în această perioadă ultima să nu comită alte infracțiuni, și prin respectarea condițiilor probațiunii să îndreptățească încrederea acordată.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond cu privire la corpurile delictelor, s-a menținut.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond cercetând sub toate aspectele probele administrate, efectuând o analiză amplă a acestora, a dat o apreciere juridică justă acțiunilor inculpatei și corect le-a încadrat acțiunile în baza art. 326 alin (1) Cod penal.

Pe parcursul procesului, inculpata nu a avut o poziție unică cu privire la fapta ei imputată, negând faptul pretinderii, acceptării și primirii de la XXX a mijloacelor bănești în sumă de 1000 lei, ulterior invocând ca totuși a primit suma respectivă, însă nu în scopul determinării persoanelor publice din cadrul Inspectoratului Fiscal teritorial pe mun. Bălți, la neîndeplinirea acțiunilor în exercitarea funcțiilor exprimate prin neefectuarea în viitor a careva controale fiscale la IP „XXX”, ci în scopuri nobile și anume în vederea procurării medicamentelor pentru o persoană grav bolnavă.

Cu toate că, inculpata nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a statuat că, vina acesteia este pe deplin dovedită. În acest sens instanța de apel a reținut declarațiile martorului XXX, care în prima instanță sub jurământ a relatat că, personal i-a transmis Valentinei Gordaș mijloace financiare în sumă de 1000 lei, în schimb ultima a promis că administratorii ÎI „XXX” nu vor fi deranjați de reprezentanții IFS Bălți, or, aceasta are cunoscuți în această instituție și contra sumei de 1000 lei, lunar, vor fi scutiți de verificări și controale.

În susținerea învinuirii aduse Valentinei Gordaș, instanța de apel a reținut și unele probe scrise anexate la materialele cauzei ce coroborează cu declarațiile martorilor XXX, cum ar fi procesul-verbal din 12.01.2010, cu privire la denunțul făcut de XXX (f.d.5, vol.1); proces-verbal din 12.01.2010, de ridicare de la XXX a unui CD-R ce conține înregistrările audio a discuției între ultimul și Gordas Valentina care a avut loc la 11.01.2016, potrivit cărora Valentina Gordaș cere 1000 lei, de la XXX, indicând că este rudă cu Victor Gavriliuc de la IFS și va discuta cu acesta să sisteze controalele (f.d.13-15, vol.I); proces-verbal din 21.01.2016 de ridicare de la Gordas Valentina a banilor în sumă de 1 000 lei pe care aceasta le-a primit de la XXX la 21.01.2010 (f.d.41. vol.I); procesul-verbal din 21.01.2010, privind controlul transmiției lui XXX a bani în sună de 1000 lei (f.d.59, vol.II), procesul-verbal din 21.01.2016, de consemnare a rezultatelor interceptării și înregistrării comunicărilor între XXX și Gordas Valentina ce au avut loc la 21.01.2016, potrivit cărora repetat se confirmă cele relatate de XXX (f.d. 64-65. vol. I), proces-verbal din 22.01.2016, de examinare și transcriere pe un suport aparte, a comunicărilor lor și imaginilor (f.d.67.

vol. I); copia actului nr. 1-725183 din luna iulie 2015, cu privire la controlul Inspectoratului Fiscal de Stat efectuat la ÎI „XXX” (f.d. 74, vol. I); decizia nr. 1133 din 04.08.2015 emisă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Bălți asupra cazului de încălcare a legislației comisa de ÎI „XXX” (f.d. 76-77, vol. I); proces-verbal din 25.01.2016 de examinare a înregistrărilor video cu privire la acțiunea de urmărire penală.

Prin urmare, cumulul de probe analizate, inclusiv declarațiile lui XXX care vin în coroborare cu interceptările și înregistrările comunicărilor între XXX și Gordaș Valentina, precum și cu banii transmiși și ulterior ridicați de la Gordaș Valentina dau temei de a concluziona cu certitudine că, instanța de fond corect a statuat că, poziția inculpatei este una declarativă, care vine în contradicție cu probatoriul acumulat, având drept scop eschivarea de la răspunderea penală, or, din probele administrate este evident faptul că, inculpata Gordaș Valentina a comis traficul de influență.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond constatând ca fiind dovedită fapta penală comisă de către inculpata, prevăzută de art. 326 alin. (1) Cod penal, a stabilit acesteia pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 4 ani, iar în temeiul art. 901 alin.(2) Cod penal, executarea a 2 ani din pedeapsa aplicată instanța a dispus-o în penitenciar de tip semiînchis pentru femei și termenul rămas de 2 ani închisoare, a fost suspendat pe o perioadă de probațiune de 2 ani, cu aplicarea în privința inculpatei a obligațiilor prevăzute la art. 90 alin. (6) Cod penal.

Analizând actul judecătoresc contestat în latura pedepsei penale aplicate inculpatei instanța de apel a constatat motive care condiționează casarea sentinței, or, în procesul de stabilire și individualizare a pedepsei pentru Gordaș Valentina, instanța de judecată nu a dat deplină eficiență normelor naționale legale care reglementează procesul stabilirii și individualizării pedepsei penale.

În opinia instanței de apel, instanța de judecată corect a concluzionat despre necesitatea aplicării în privința inculpatei a unei pedepse sub formă de închisoare, însă eronat a stabilit cuantumul acesteia 4 ani, cu toate că acuzatorul de stat a pledat pentru o pedeapsă de 3 ani închisoare și eronat a concluzionat că, este rațională aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal, neluând în considerație și neapreciind în modul convenit împrejurările cazului și personalitatea inculpatei.

Instanța de apel a notat că, rezultând din prevederile art. 75 alin. (2) Cod penal, pedeapsa închisorii este o formă excepțională a pedepsei prevăzută la sancțiunea art. 326 alin. (1) Cod penal, legislatorul național prevăzând și o formă alternativă a pedepsei sub formă de amendă. Însă, ținând cont că pe parcursul procesului, inculpata categoric a negat comiterea traficului de influență, pe când probele cercetate confirmă contrariul, inculpata nerecunoscându-și vinovăția și necăindu-se sincer în fapta comisă, instanța de apel a considerat că prima instanța justificat a conchis că, pedeapsa pasibilă atingerii scopurilor invocate în textul art. 61 alin. (2) Cod penal, este anume cea sub formă de închisoare.

Referitor la cuantumul pedepsei, ținându-se cont inclusiv și de faptul că, procurorul a pledat pentru o pedeapsă de 3 ani închisoare, instanța de apel a conchis că, 4 ani închisoare stabilite inculpatei prin sentință, reprezintă o pedeapsă incorect individualizată, respectiva eroare urmând a fi corectată. Or, reținând prevederile menționate, coroborându-le cu circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat că pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani ce urmează a fi aplicată inculpatei Gordaș Valentina prin respectiva decizie, este în coraport cu gravitatea faptei comise infracțiune mai puțin gravă, cu personalitatea inculpatei deși anterior a

fost judecată, potrivit certificatului eliberat la 15.10.2018 de către Biroul de Probațiune Bălți, la 07.04.2017, Gordaș Valentina a fost exclusă de la evidența ispășind pedeapsa complementară conform art. 65 Cod penal, expirând termenul de probă stabilit prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07.04.2015 în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, de către instanța de fond la individualizarea pedepsei penale a fost eronat aplicat art. 77 Cod penal, și anume ca circumstanța agravantă s-a reținut comiterea de către Gordaș Valentina, cu intenție, a unei infracțiuni mai puțin grave în termenul de probă stabilit prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07.04.2015, deși în actul de învinuire respectiva circumstanță nu a fost invocată de către procuror. Or, în conformitate cu art. 77 Cod penal, enumerarea circumstanțelor agravante are caracter exhaustiv. Pot fi recunoscute drept circumstanțe agravante numai acele împrejurări, care sunt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului. Respectiv, instanța de apel apreciind cuantumul pedepsei nu a constatat circumstanțe ce ar agrava răspunderea penală a Valentinei Gordaș.

De asemenea, potrivit materialelor cauzei, Gordaș Valentina se afla la evidența medicului psihiatru cu diagnoză: tulburare organică de personalitate cu scădere de intelect, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 67a-2017 din 14.12.2017, Gordaș Valentina suferă de tulburare organică de personalitate cu scădere de intelect, aceasta avea capacitate redusă să-și dea seama și să dirijeze acțiunile săvârșite și cade sub acțiunea art. 23¹ CPP. În atare împrejurări instanța de apel a considerat că, prima instanță eronat a conchis aplicarea art. 90¹ Cod penal, or, în condițiile spețe, sunt pasibile aplicării și dispozițiile art. 90 Cod penal, ce conferă posibilitatea liberării condiționate de la executarea pedepsei stabilite inculpatei.

La caz, reținând prevederile normei art. 90 Cod penal, luând în considerație caracteristica pozitivă a inculpatei, starea ei de sănătate precară ce se confirmă prin multiple înscrisuri medicale anexate la materialele cauzei, lipsa antecedentelor penale, instanța de apel a apreciat drept inoportună și irațională executarea reală de către inculpată, chiar și a unei părți din pedeapsă excepțională stabilită. Mai mult, inculpata este căsătorită, este de o vârstă înaintată, fiind pensionară, diagnosticată cu tulburare organică de personalitate cu scădere de intelect, iar în aceste împrejurări ar fi irațională izolarea acesteia de societate, fiind posibilă corectarea ei și prin suspendarea executării pedepsei, cu acordarea unei perioade de probațiune.

Instanța de apel a notat că, la caz, atingerea scopurilor menționate de restabilire a echității, de corectare a inculpatei, de prevenire a comiterii altor infracțiuni, va fi posibilă prin aplicarea față de Gordaș Valentina a pedepsei condiționate, cu stabilirea perioadei de probațiune de 4 ani, cu condiția că în perioada de probațiune menționată aceasta nu va săvârși o nouă infracțiune și prin respectarea condițiilor probațiunii, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel pe motiv că, instanța de apel nu s-a expus motivat asupra prevederilor art. 61, 75 Cod penal, adică nu a efectuat o procedură de individualizare și stabilirea cuantumului pedepsei și neîntemeiat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, ori, din conținutul recursului rezultă că, recurentul critică aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, față de inculpat.

Colegiul conchide că acest temei nu și-a găsit confirmare, deoarece instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la casarea sentinței instanței de fond în partea stabilirii pedepsei, or în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Astfel, referitor la motivul, precum că, instanța de apel incorect a individualizat pedeapsa și greșit a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, inculpatei Gordaș Valentina, Colegiul penal î-l consideră neîntemeiat.

La acest capitol, Colegiul penal remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, ajungând la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Colegiul penal reține că, la stabilirea pedepsei inculpata Gordaș Valentina, aceasta a ținut cont de principiile de aplicare a pedepsei prevăzute de art. 61 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a ei, stipulate în art. 75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei care agravează ori atenuează răspunderea, de motivul acesteia, de persoana inculpatei, caracteristica pozitivă a inculpatei, starea ei de sănătate precară ce se confirmă prin multiple înscrisuri medicale anexate la materialele cauzei, lipsa antecedentelor penale, de gravitatea infracțiunii săvârșite, conform art. 16 Cod penal, infracțiunea incriminată, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, a considerat posibilă corijarea și reeducarea acestuia fără izolare de societate, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei

stabilite pe o perioadă de probațiune de 4 ani, în temeiul art. 90 Cod penal, considerând că aceasta este una echitabilă faptei comise.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal consideră că instanța de apel și-a argumentat hotărârea, care este în corespundere cu prevederile art. 384 alin. (3) și art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, bazându-se pe materialele cauzei și acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 90 Cod penal.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorii în Procuratura de Circumscripție Bălți, Elena Lisnic și Lilia Selevestru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui **Gordaș Valentina XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **26 aprilie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan